

RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)
8. juni 1993 *

I sag T-50/92,

Gilberto Fiorani, tjenestemand i Europa-Parlamentet, Munsbach (Luxembourg), ved advokat Jean-Noël Louis, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

sagsøger,

mod

Europa-Parlamentet ved juridisk konsulent Jorge Campinos, bistået af Jannis Pantalis, Parlamentets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Jorge Campinos, BAK-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand dels om annullation af skrivelsen af 15. oktober 1991, i henhold til hvilken sagsøgeren blev »overflyttet« fra »Postsorteringstjenesten« til »Betjenttjenesten«, og om nødvendigt annullation af afgørelsen af 24. marts 1992, hvorved sagsøgerens klage blev afvist, dels om godtgørelse af den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren hævder at have lidt,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W. Bellamy, og dommerne H. Kirschner og A. Saggio,

justitssekretær: H. Jung,

* Processprog: fransk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 3. marts 1993,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren, Gilberto Fiorani, har i over 20 år været ansat i Europa-Parlamentet (herefter benævnt »Parlamentet«). Han er nu tjenestemand i lønklasse D1, 8. løntrin. Før de omtvistede begivenheder arbejdede han i »Postsorteringstjenesten«.
- 2 Efter en hændelse, hvis nærmere omstændigheder er uklare, tilstillede Parlamentets generaldirektør for administrationen ved et notat af 15. oktober 1991 om sagsøgerens »overflytning« sagsøgeren følgende meddelelse: »På grund af Deres utilbørlige adfærd over for Deres overordnede og de vanskeligheder, Postsorteringstjenesten har med Dem, er det blevet besluttet at forflytte Dem til Betjenttjenesten. Denne forflyttelse indebærer ikke nødvendigvis tjenesterejser uden for Luxembourg.«
- 3 Sagsøgeren betragter denne foranstaltning som en skjult disciplinærsanktion. Efter overflytningsnotatet af 15. oktober 1991 og efter forgæves forsøg på at få en samtale med sine overordnede anmodede han Personaleudvalget om at gribe ind. Personaleudvalgets formand udvekslede notater med Parlamentets generaldirektør for administrationen og med generalsekretæren. Ved denne lejlighed kritiserede Personaleudvalget den hasteprocedure, administrationen havde fulgt, og anmodede om en samtale, som dog ikke blev bevilget. I forbindelse med notatvekslingen erklærede generaldirektøren for administrationen dels, at sagsøgeren var blevet »forflyttet af grunde, der er uadskilleligt forbundet med tjenestens funktion« (skrivelse af 15.11.1991), dels at sagsøgeren »ved flere lejligheder har opført sig utilbørligt over for sine overordnede, [og at] han har fået en irettesættelse. Denne afgørelse er således en logisk følge af en række advarsler« (skrivelse af 18.10.1991).

- 4 Sagsøgeren blev syg efter at have modtaget notatet af 15. oktober 1991 om overflytningen. Han havde sygeorlov i over 15 måneder (psykosomatisk lidelse) og måtte flere gange indlægges. Ifølge sagsøgeren er denne forværring af hans sundhedstilstand en direkte følge af hans overordnedes adfærd over for ham, navnlig den omtvistede »forflyttelse«.
- 5 Den 27. november 1991 indbragte sagsøgeren en klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«) over notatet af 15. oktober 1991 og anmodede ansættelsesmyndigheden om at trække afgørelsen tilbage og godtgøre ham den ikke-økonomiske skade, han havde lidt på grund af sine overordnedes handlemåde og vedtagelsen af den anfægtede afgørelse. Han gjorde i det væsentlige gældende, at han var blevet forflyttet ved den anfægtede afgørelse af disciplinære årsager, selv om der i de relevante vedtægtsbestemmelser ikke er fastsat en sådan disciplinær foranstaltning, og at afgørelsen endvidere var blevet truffet i strid med det grundlæggende princip om ret til kontradiktion, idet han ikke var blevet hørt og ikke havde fået lejlighed til at forsvare sig før afgørelsens vedtagelse.
- 6 For så vidt angår rækkevidden af sagsøgerens »overflytning« anførte generaldirektøren for administrationen i et notat af 19. december 1991, der blev tilstillet Parlamentets juridiske rådgiver som led i den administrative procedure, at »'Postsorteringen' var blevet anbragt for sig selv i oversigten over Betjenttjenesten af organisations- og personalepolitiske årsager«, men at den stadig administrativt hørte under Betjenttjenesten. Ifølge generaldirektøren udgør den overflytningsforanstaltning, der var tale om, således en foranstaltning vedrørende Betjenttjenestens »organisation«.
- 7 Parlamentets generalsekretær afviste ved skrivelse af 24. marts 1992 klagen med den begrundelse, at afgørelsen vedrørende »omplaceringen« af sagsøgeren i Betjenttjenesten var blevet truffet for at gøre en ende på en forværring af arbejdsrelationerne, bl.a. med sagsøgerens overordnede, og at afgørelsen derfor var retfærdiggjort af tjenestens interesse.

- 8 Sagsøgeren har hævdet, at denne skrivelse blev »meddelt ved notat af 24. marts 1992 sendt til 'Betjenttjenesten'«, selv om han havde haft sygeorlov i over fem måneder, og at han først fik kendskab til skrivelsen den 30. marts 1992.

Retsforhandlinger

- 9 På den baggrund har sagsøgeren anlagt denne sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 26. juni 1992.

- 10 Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt. Retten (Fjerde Afdeling) har på grundlag af den refererende dommers rapport besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Retten har dog stillet parterne visse spørgsmål, som blev besvaret i retsmødet.

- 11 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Parlamentets afgørelse af 15. oktober 1991 om at forflytte af sagsøger fra »Post-sorteringstjenesten« til »Betjenttjenesten« annulleres.

— Sagsøgte tilpligtes at betale sagsøgeren en godtgørelse på 15 000 ECU for den ikke-økonomiske skade, han har lidt.

— Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 12 Parlamentet har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse i det hele.

— Retten træffer afgørelse om sagens omkostninger i henhold til gældende regler.

Annulationspåstanden

- 13 Sagsøgeren har fremsat tre anbringender til støtte for annullationspåstanden. Ved det første anbringende har han gjort gældende, at den omstændighed, at hans personlige aktmappe ikke indeholder skriftlige bemærkninger til de anklager og forklaringer, hans overordnede har fremført som begrundelse for den anfægtede beslutning og for afvisningen af hans klage, er i strid med vedtægtens artikel 26; han har endvidere anført, at ansættelsesmyndigheden burde have hørt, hvad han kunne sige til sit forsvar, inden vedtagelsen af den pågældende afgørelse, der af ham betegnes som en forflyttelse. Sagsøgerens andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af den begrundelsespligt, der er omhandlet i vedtægtens artikel 25, stk. 2, idet begrundelsen for den afgørelse om forflyttelse, der er vedtaget imod hans vilje, er ufuldstændig. Ved sit tredje anbringende, som vedrører tilsidesættelse af vedtægtens artikel 86, stk. 2, har han gjort gældende, at den forflyttelse af ham, som Parlamentet har gennemført af egen drift, og som har til formål at straffe hans såkaldte utilbørlige adfærd, ikke er nævnt blandt de disciplinære sanktioner, der er udtømmende opregnet i nævnte artikel.
- 14 Retten må — inden den undersøger annullationspåstandenes berettigelse, og selv om Parlamentet kun har rejst visse formelle afvisningsindsigelse vedrørende den manglende overensstemmelse mellem to af de anbringender, som er fremført til støtte for annullationspåstanden, og det eneste anbringende, der er fremført i klagen — i betragtning af sagens akter af egen drift behandle to formalitetsspørgsmål. Da reglerne i vedtægtens artikel 90 og 91 er ufravigelige, bør det nemlig undersøges, dels om sagen er anlagt inden for de fastsatte frister, dels om den anfægtede foranstaltning egentlig er en for sagsøgeren bebyrdende akt (jf. f.eks. Rettens dom af 10.4.1992, sag T-15/91, Bollendorff mod Parlamentet, Sml. II, s. 1679, præmis 22, og Rettens kendelse af 11.5.1992, sag T-34/91, Whitehead mod Kommissionen, Sml. II, s. 1723, præmis 19).

Formaliteten

Søgsmålsfristen

- 15 Det fremgår af sagens akter, at afgørelsen om at afvise sagsøgerens klage er dateret den 24. marts 1992. Med hensyn til, hvornår afgørelsen er blevet meddelt sagsøgeren, skal det bemærkes, at Parlamentet har forholdt sig tavs om dette punkt, mens sagsøgeren har erklæret (stævningens s. 5), at afgørelsen blev »meddelt ved notat af 24. marts 1992 sendt til 'Betjenttjenesten', selv om han havde haft sygeorlov i over fem måneder«, og at han først den 30. marts 1992 fik kendskab til den pågældende afgørelse, som i mellemtiden var blevet sendt til hans hustru.
- 16 Retten skal henvise til, at efter Domstolens praksis skal meddelelsen give den pågældende mulighed for at få det rette kendskab til beslutningen (dom af 15.6.1976, sag 5/76, Jänsch mod Kommissionen, Sml. s. 1027, præmis 10). Men i den foreliggende sag har sagsøgeren, fordi afgørelsen blev sendt til »Betjenttjenesten«, ikke kunnet gøre sig bekendt med den, idet han på det tidspunkt havde sygeorlov, hvilket ansættelsesmyndigheden i øvrigt var klar over. Følgelig kan Retten, da Parlamentet er tavs om dette spørgsmål, kun henholde sig til sagsøgerens erklæringer om, at han først fik kendskab til afgørelsen den 30. marts 1992 (Rettens dom af 11.2.1992, sag T-16/90, Panagiotopoulou mod Parlamentet, Sml. II, s. 89, præmis 20). Derfor er søgsmålsfristen overholdt i den foreliggende sag.

Spørgsmålet, om der foreligger en bebyrdende akt

Parternes argumenter

- 17 Under den skriftlige forhandling har Parlamentet, der i svarskriftet anfører, at det ikke ønsker at tage stilling til formalitetsspørgsmålet, som led i sin argumentation vedrørende realiteten bemærket, at den anfægtede akt principielt ikke forringede sagsøgerens vedtægtsmæssige stilling (svarskriftet, s. 4 og 6).
- 18 Sagsøgeren har under henvisning til Domstolens dom af 27. juni 1973 (sag 35/72, Kley mod Kommissionen, Sml. s. 679, præmis 4 og 8) gjort gældende, at den

anfægtede afgørelse, ved hvilken han er blevet forflyttet mod sin vilje, kan udgøre en bebyrdende akt efter vedtægtens artikel 91. En sådan afgørelse kan nemlig, selv om den ikke berører en tjenstemands materielle interesser eller rang, gøre indgreb i den pågældende ansattes ideelle interesser og fremtidsudsigter, når man tager hensyn til den omhandlede funktions natur og de nærmere omstændigheder (stævningen, s. 6).

- 19 Sagsøgeren har i besvarelse af Rettens spørgsmål under henvisning til Domstolens praksis (dom af 21.6.1984, sag 69/83, Lux mod Revisionsretten, Sml. s. 2447, præmis 17) gjort gældende, at selv om Fællesskabets institutioner ganske vist har et vidt skøn ved »organisationen« af deres tjenestegrene og placeringen af det personale, som de har til rådighed, er det dog en betingelse, at denne placering sker i tjenestens interesse og med respekt af stillingernes ækvivalens. Sagsøgeren anfører, at han i den foreliggende sag ikke bestrider stillingernes ækvivalens. Ved vurderingen af formalitetsspørgsmålet er det grundlæggende spørgsmål således, om den anfægtede afgørelse udelukkende er truffet i tjenestens interesse, eller om den tværtimod er truffet som en sanktion. I betragtning af de alvorlige anklager, den anfægtede afgørelse retter mod sagsøgeren, er det åbenbart, at afgørelsen må betragtes som en sanktion.
- 20 Med hensyn til den hændelse, der er baggrund for sagen, anfører sagsøgeren, at hændelsen — som han har betegnet som »yderst alvorlig«, og for hvilken han har fralagt sig ethvert ansvar — fandt sted under en ophidset telefonsamtale med hans overordnede, som til sidst havde »smækket røret på«.
- 21 Sagsøgeren har endvidere flere gange udtalt, at det ikke er den endelige afgørelse som sådan, dvs. overflytningen fra én tjeneste til en anden — en overflytning, han i øvrigt i denne sammenhæng udtrykkeligt har betegnet som en omplacering og ikke som en forflyttelse — der skader ham, men først og fremmest begrundelsen for den, som indeholder yderst alvorlige og ganske uberettigede bebrejdelser, samt den anvendte fremgangsmåde, der ikke har gjort det muligt for ham at få oplyst, nøjagtig hvad der bebrejdes ham, eller at forsvare sig. Sagsøgeren fremhæver, at hvis han var blevet omplaceret som led i en omrokering, der alene skulle tilgodese hensynet til en effektiv »organisation« af Parlamentets tjenestegrene, kunne han ikke have klaget, og han ville følgelig ikke have anlagt sag. Det andet forhold, der skader ham, er det sidste punktum i det anfægtede notat, ifølge hvilket »denne

forflyttelse ikke nødvendigvis indebærer tjenesterejser uden for Luxembourg«. Det forholder sig nemlig således, at selv om spørgsmålet, om der skal finde tjenesterejser sted eller ej, er et rent faktisk anliggende, knyttet til det arbejde, der udføres, har tjenesterejserne væsentlige økonomiske følger, da godtgørelserne i den forbindelse er forholdsvis store og bestemt udgør en klar økonomisk fordel. De økonomiske følger er nøjagtig de samme som de, der er tale om i Domstolens dom af 31. maj 1988 (sag 167/86, Rousseau mod Revisionsretten, Sml. s. 2705), som vedrører betaling af en fast godtgørelse for overarbejde.

- 22 Parlamentet har i retsmødet udtalt, at da der ikke forelå et opslag om en ledig stilling, kunne sagsøgerens overflytning til »Betjenttjenesten« ikke betegnes som en forflyttelse. Der har snarere været tale om en omplacering i forbindelse med en omorganisering af tjenestegrene. Parlamentet fremhæver i denne forbindelse, at det havde foretrukket denne foranstaltning, der er mere human og smidig end en disciplinærsag, til løsning af de problemer, sagsøgeren skabte i sine arbejdsrelationer. Denne omplacering udgør ikke en bebyrdende akt og skal principielt ikke begrundes.
- 23 For så vidt angår begrundelsen for den anfægtede retsakt tilføjer Parlamentet, at denne da slet ikke indeholder en skjult sanktion, men havde gjort sagsøgeren bekendt med de omstændigheder, der havde fået administrationen til at omplacere ham for at løse de problemer, han var årsag til i sin afdeling. Efter denne overflytning ville sagsøgeren få meget mere ro end før, hvor han dagligt var i direkte kontakt med personer, som han kom dårligt ud af det med.
- 24 Hvad angår tjenesterejserne uden for Luxembourg gør Parlamentet gældende, at visse af stillingerne i institutionen kræver, at de personer, der beklæder dem, er rede til at rejse. Der er ikke tale om en ret, men snarere om en pligt for de pågældende tjenestemænd. Godtgørelsen af udgifterne i forbindelse med tjenesterejsen skulle kompensere for tjenesterejsen. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er denne godtgørelse ikke af samme type som den faste godtgørelse for overarbejde, som der er tale om i ovennævnte Rousseau-sag, og som blev ydet som vederlag for særligt arbejde og ikke som et generelt rådighedstillæg.

- 25 Parlamentet erkender i besvarelse af spørgsmålet om, hvorledes en tjenestemand ordentligt kan forsvare sig mod en akt, der, selv om den ikke er egentligt bebyrdende for ham, af ham anses for uberettiget og generende, som f.eks. en negativ bedømmelse af samme type som den begrundelse, der er indeholdt i det i den foreliggende sag anfægtede notat, at netop dette problem har bevirket, at Parlamentet i den foreliggende sag under den skriftlige procedure ikke har anlagt en »hård« linje og krævet sagen afvist.
- 26 For så vidt angår muligheden for at forsvare sig, som sagsøgeren har benægtet eksistensen af, henviser Parlamentet til den forudgående administrative procedure, der er fastsat i vedtægten, og som giver den pågældende tjenestemand mulighed for at give sin mening til kende ved at indbringe en klage. Parlamentet fremhæver, at ansættelsesmyndigheden i den foreliggende sag har undersøgt alle sagens omstændigheder og behandlet sagens realitet på trods af tvivlen om, hvorvidt der foreligger en bebyrdende akt.

Retten's bemærkninger

- 27 Det skal indledningsvis bemærkes, at Retten ikke kan være bundet af, at parterne betegner en foranstaltning som forflyttelse, omplacering eller overflytning (Domstolens dom af 8.2.1973, sag 56/72, Goeth-Van der Schueren mod Kommissionen, Sml. s. 181, præmis 8, 9 og 10). For så vidt angår den retlige betegnelse for den i den foreliggende sag anfægtede foranstaltning, fremgår det af vedtægtens systematik, at der kun sker forflyttelse i udtrykkets egentlige forstand, hvor en tjenestemand overflyttes til en ledig stilling. Det følger heraf, at enhver egentlig forflyttelse er underkastet de i vedtægtens artikel 4 og 29 fastsatte formkrav. Disse formkrav gælder derimod ikke i tilfælde, hvor en tjenestemand omplaceres med sin stilling, fordi en sådan overflytning ikke medfører, at der opstår en ledig stilling (Domstolens dom af 24.2.1981, forenede sager 161/80 og 162/80, Carbognani og Coda Zabetta mod Kommissionen, Sml. s. 543, præmis 19).
- 28 I den foreliggende sag har Parlamentet, uden at blive modsagt på dette punkt af sagsøgeren, anført, at den omtvistede overflytning af sagsøgeren ikke medførte, at der opstod en ledig stilling. Sagsøgeren har i øvrigt selv erkendt under retsmødet, at hans overflytning fra »Postsorteringen« til »Betjenttjenesten« udgjorde en omplacering. Under disse omstændigheder finder Retten i hvert fald ikke, at den

anfægtede retsakt kan betegnes som en forflyttelse, som, fordi den er sket mod sagsøgerens vilje, i princippet indeholder et klagepunkt (ovennævnte Kley-dom, præmis 8), men finder, at der er tale om en omplacering.

- 29 Herefter skal det påpeges, at forekomsten af en bebyrdende akt i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, og artikel 91, stk. 1, er en ufravigelig betingelse for, at en annullationssag rejst af tjenestemændene mod deres institution kan realitetsbehandles. Efter Domstolens og Rettens faste praksis kan kun akter, der er egnet til umiddelbart at påvirke en tjenstemands retsstilling, anses for bebyrdende. De går således videre end akter, der blot er foranstaltninger til intern »organisation« af tjenesten, og som ikke påvirker tjenstemandens vedtægtsmæssige stilling (jf. f.eks. Domstolens dom af 10.12.1969, sag 32/68, Grasselli mod Kommissionen, Sml. 1969, s. 141, org. ref.: Rec. s. 505, præmis 4-7, og Rettens kendelse af 4.7.1991, sag T-47/90, Herremans mod Kommissionen, Sml. II, s. 467, præmis 21 og 22).
- 30 For så vidt angår den omtvistede omplacering står det fast, at den på ingen måde har påvirket sagsøgerens vedtægtsmæssige rettigheder. Omplaceringen har nemlig ikke medført nogen ændring af hans rang eller af hans materielle rettigheder ifølge vedtægten.
- 31 Sagsøgerens nye funktioner i »Betjenttjenesten« er ganske vist ikke identiske med dem, han havde i »Postsorteringen«, men det skal erindres, at selv en ændring af en tjenstemands administrative opgaver ikke er en bebyrdende akt for tjenstemanden, hvis de ændrede opgaver stadig svarer til dennes lønklasse (jf. f.eks. Domstolens dom af 7.3.1990, sag C-116/88 og C-149/88, Hecq mod Kommissionen, Sml. I, s. 599, præmis 11-14, og ovennævnte Herremans-kendelse, præmis 25). I den foreliggende sag har sagsøgeren under retsmødet udtrykkeligt erklæret, at han ikke bestrider, at ækvivalensen mellem hans nye opgaver og hans lønklasse er overholdt.

- 32 Med hensyn til det sidste punktum i notatet af 15. oktober 1991 vedrørende de fremtidige begrænsninger af sagsøgerens eventuelle tjenesterejser skal det påpeges, at udsigterne til en tjenesterejse, således som sagsøgeren selv har erkendt under retsmødet, afhænger af de faktiske omstændigheder omkring den pågældende tjenestemand's arbejde, som ikke i sig selv har nogen retsvirkninger.
- 33 Med hensyn til sagsøgerens henvisning i denne forbindelse til ovennævnte Rousseau-dom som argument for, at hans sag kan realitetspåkendes, for så vidt som den er rettet mod en »afgørelse, der kan have alvorlige økonomiske følger for ham«, fastslår Retten, at Rousseau-sagen adskiller sig grundlæggende fra den foreliggende sag. Sagsøgeren Rousseau var nemlig udnævnt til tjenestemand på prøve og derefter fastansat som chauffør for et medlem af Revisionsretten, som på tidspunktet for hans udnævnelse havde indført et system med fast godtgørelse for overarbejde for medlemmernes chauffører; nævnte faste godtgørelse var således del af hans løn. Under disse omstændigheder betragtede Domstolen beslutningen om at ændre hans placering således, at han fremover kun ville modtage den faste godtgørelse for det tidsrum, i hvilket han faktisk var til disposition for et medlem, som en beslutning, der bevirkede, at sagsøgerens ret til den nævnte faste godtgørelse blev usikker, hvorfor Domstolen annullerede den. Men sagsøgeren i den foreliggende sag står ikke i samme situation som sagsøgeren Rousseau, idet godtgørelsen af udgifterne i forbindelse med tjenesterejser ikke er del af lønnen for et bestemt stykke arbejde.
- 34 Retten finder, at betragtet på denne måde kan godtgørelsen af udgifterne i forbindelse med tjenesterejser sammenlignes med beredskabsgodtgørelsen, som skal modsvare den generelle forpligtelse, den pågældende tjenestemand har til at stå til rådighed for sin institution, en godtgørelse, som Domstolen udtrykkeligt har fastslået ikke er en del af den løn, der tilkommer tjenestemanden efter hans lønklasse og løntrin (dom af 23.3.1988, sag 19/87, Hecq mod Kommissionen, Sml. s. 1681, præmis 25).
- 35 For så vidt angår det af sagsøgerens rejste spørgsmål om, hvorvidt hans omplacering alene er sket i tjenestens interesse — et spørgsmål, der ifølge hans udtalelser i retsmødet er afgørende for, om sagen kan admitteres — skal det påpeges, at dette er en af de betingelser, som Fællesskabets institutioner skal respektere ifølge

Domstolen, som i øvrigt har anerkendt, at disse institutioner har et vidt skøn ved »organisationen« af deres tjenestegrene (se f.eks. ovennævnte Lux-dom, præmis 17). I den foreliggende sag står det fast, at der er sket noget mellem sagsøgeren og hans overordnede, som sagsøgeren selv har betegnet som »yderst alvorligt«. Som Domstolen fastslog i sin ovennævnte Hecq-dom af 7. marts 1990, præmis 22, må en forflyttelse af en tjenestemand, der sker for at løse uholdbare tjenstlige vanskeligheder, anses for besluttet i tjenestens interesse. Under omstændighederne i nærværende sag kunne Parlamentet således med føje mene, at det var i tjenestens interesse at fjerne sagsøgeren fra »Postsorteringen« og placere ham i »Betjenttjenesten« i samme administrative enhed for at løse den spændte situation, der var opstået i »Postsorteringen«. Det tilføjes, at sagsøgeren under retsmødet ikke som sådan har anfægtet sin overflytning til »Betjenttjenesten«. Heraf følger, at omplaceringen af tjenestemanden ikke af mangel på tjenstlig interesse kan betragtes som en for ham bebyrdende akt.

- 36 Det må endvidere fastslås — for så vidt sagsøgeren lægger Parlamentet til last, at det ikke har hørt hans forklaringer og forsvar, før det traf den anfægtede foranstaltning — dels at den manglende høring af den pågældende før vedtagelsen af en bestemt foranstaltning ingen indflydelse har på spørgsmålet, om foranstaltningens dispositive del skal betegnes som en bebyrdende akt. Dels skal det påpeges, at der i vedtægten ikke på alle områder er fastsat en kontradiktorisk procedure, som indebærer, at enhver tjenestemand skal høres af administrationen før vedtagelsen af en foranstaltning, som vedrører ham, og administrationen er ikke i et sådant tilfælde — medmindre der udtrykkeligt gælder noget andet ifølge vedtægten — forpligtet til at gøre det (Domstolens dom af 29.10.1981, sag 125/80, Arning mod Kommissionen, Sml. s. 2539, præmis 17). De i vedtægtens artikel 90 fastsatte garantier til beskyttelse af personalets interesser må således principielt betragtes som tilstrækkelige. I øvrigt fastslog Domstolen i sin dom af 14. december 1988 (sag 280/87, Hecq mod Kommissionen, Sml. s. 6433, præmis 11) og i sin ovennævnte Hecq-dom af 7. marts 1990, præmis 14, med hensyn til foranstaltninger vedrørende intern organisation, at det ikke påhviler administrationen at begrunde en sådan afgørelse eller at høre den pågældende tjenestemand forinden.

- 37 Det skal dog tilføjes, at efter Domstolens og Rettens praksis kan visse akter, selv om de ikke påvirker tjenestemandens materielle vilkår eller lønklasse, anses for

bebyrdende akter, hvis de gør indgreb i den pågældende ansattes ideelle interesser og fremtidsudsigter (jf. f.eks. ovennævnte Kley-dom, præmis 4 og 8, og ovennævnte Herremans-kendelse, præmis 26).

- 38 Det skal dog erindres, at sagsøgeren ikke har anfægtet sin overflytning som sådan, og at han i virkeligheden alene har kritiseret begrundelsen for den omtvistede omplacering for, at den efter hans opfattelse indeholder yderst alvorlige og ganske uberettigede bebrejdelser. Ifølge Rettens dom af 17. september 1992 (sag T-138/89, NBV og NVB mod Kommissionen, Sml. II, s. 2181, præmis 31) kan dog alene retsaktens dispositive del have retsvirkninger og derfor være bebyrdende.
- 39 Selv om ansættelsesmyndigheden havde vedtaget en for sagsøgeren bebyrdende akt, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag, ville begrundelserne for denne akt følgelig ikke i sig selv kunne gøres til genstand for et annulationsøgsmål. Heraf følger, at den foreliggende annulationsøgsmål, da den efter sagsøgerens egne udtalelser alene er rettet mod begrundelsen for den pågældende omplacering, må afvises.
- 40 Det fremgår af det ovenfor anførte, at det anfægtede notat af 15. oktober 1991 ikke udgør en for sagsøgeren bebyrdende akt.
- 41 Med hensyn til sagsøgerens spørgsmål om, hvilke forsvarsmidler en tjenestemand har over for en akt, som, selv om den ikke er bebyrdende i snæver forstand, dog af den pågældende betragtes som et indgreb i hans legitime interesser, skal det påpeges, at i henhold til det i vedtægten fastsatte klagesystem kan en akt, der ikke er bebyrdende i den betydning, der er anvendt i vedtægtens artikel 90, stk. 2, ikke gøres til genstand for en klage. Men såfremt en tjenestemand finder, at en sådan akt eller en del af den, som f.eks. begrundelsen for en foranstaltning til intern

»organisation« af tjenesten, skader hans interesser, kan han i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 1, forelægge ansættelsesmyndigheden en ansøgning om at træffe en beslutning, der går ud på at trække den pågældende akt eller del af en akt tilbage. Såfremt administrationen afslår denne ansøgning, kan den pågældende i henhold til artikel 90, stk. 2, indbringe en klage for ansættelsesmyndigheden. Hvis denne klage afvises, er der mulighed for at anlægge sag ved Retten.

- 42 Af alle disse grunde må annullationspåstanden i den foreliggende sag afvises, uden at det er nødvendigt at behandle Parlamentets afvisningsindsigelse om manglende overensstemmelse mellem to af de anbringender, der er fremført til støtte for påstanden, og det eneste anbringende, som er fremsat i klagen.

Spørgsmålet om realitetsbehandling af erstatningspåstanden

Parternes argumenter

- 43 Sagsøgeren har i retsmødet i besvarelse af et spørgsmål fra Retten anført, at han ønsker at knytte afgørelsen i erstatningssagen sammen med afgørelsen i hovedsagen. Følgelig kan erstatningspåstanden ikke opretholdes, såfremt Retten afviser hans annullationspåstand med den begrundelse, at der ikke foreligger nogen bebyrdende akt. Sagsøgeren har endvidere bekræftet, at den klage, han har indbragt for ansættelsesmyndigheden, skal betragtes som en klage, og at han ikke anmoder Retten om at betragte den som et erstatningskrav.
- 44 Parlamentet har udtalt, at såfremt sagsøgeren finder, at hans erstatningspåstand er direkte knyttet til hans annullationspåstand, må den afvises, for så vidt som den er direkte knyttet til tilsidesættelsen af vedtægtens artikel 25 og 26, idet anbringenderne om tilsidesættelse af disse artikler må afvises, og idet der ikke foreligger

nogen bebyrdende akt. Også såfremt der ikke er nogen direkte forbindelse mellem de to sager, må erstatningspåstanden afvises, idet den forudgående administrative procedure ikke er forløbet forskriftsmæssigt.

Rettens bemærkninger

- 45 På baggrund af disse argumenter skal Retten påpege, at der må sondres mellem to tilfælde ved afgørelsen af, om et erstatningssøgsmål kan admitteres. Det første tilfælde — som dog i mangel af en bebyrdende akt kan diskuteres — er det tilfælde, hvor erstatningspåstanden er snævert forbundet med et annulationssøgsmål. Er dette tilfældet, medfører annulationssøgsmålets afvisning, at også erstatningssøgsmålet afvises. Det andet tilfælde er det, hvor der ikke foreligger en sådan snæver forbindelse mellem de to søgsmål. I dette tilfælde skal spørgsmålet om, hvorvidt erstatningssøgsmålet kan admitteres, vurderes uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt annulationssøgsmålet kan admitteres. Herved bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt et sådant søgsmål kan admitteres, er betinget af, at den i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte forudgående administrative procedure er afviklet forskriftsmæssigt (jf. f.eks. Rettens dom af 25.9.1991, sag T-5/90, Marcato mod Kommissionen, Sml. II, s. 731, præmis 49, og Rettens kendelse af 18.12.1992, sag T-8/92, Di Rocco mod ØSU, Sml. II, s. 2653, præmis 34).
- 46 I den foreliggende sag må erstatningspåstanden under alle omstændigheder afvises. For så vidt erstatningspåstanden, som hævdedet af sagsøgeren selv under retsmødet, er snævert forbundet med annulationspåstanden, der er afvist, må erstatningspåstanden ligeledes afvises. Den bør ligeledes afvises fra påkendelse, selv om det antages, at den af sagsøgeren påståede skade skyldes en tjenstlig fejl, som er uafhængig af den omplaceringsforanstaltning, der kræves annulleret. Sagsøgeren har nemlig ikke inden sagsanlægget fulgt hele den administrative procedure efter vedtægten, som omfatter to obligatoriske led, nemlig en ansøgning og en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1 og 2. Han burde som led i denne procedure have opfordret administrationen til at genoprette den lidte skade (Rettens dom af 16.7.1992, sag T-1/91, Della Pietra mod Kommissionen, Sml. II, s. 2145, præmis 34).

47 Det fremgår af ovenstående, at sagen i det hele må afvises.

Sagens omkostninger

48 I henhold til artikel 87, stk. 2, første afsnit, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til procesreglementets artikel 88 bærer institutionerne dog selv deres egne omkostninger i tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte. Derfor må hver part bære sine omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Fjerde Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Hver part bærer sine omkostninger.

Bellamy

Kirschner

Saggio

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. juni 1993.

H. Jung
Justitssekretær

C.W. Bellamy
Afdelingsformand